

Viastr, -leston

1*16

J. A. CUSUMANO
GALERIE SPZ
APULIE
MARIE RYŠKOVÁ

Životní pojištění bez absurdních poplatků

Rytmus risk

fincentrum

Životní
pojištění roku
2015

fincentrum

Pojišťovna
roku
2015

S vámi od A do Z

Allianz

na začátek

Stanislav Bernard
spolumajitel Rodinného pivovaru Bernard

Incredible India – neuvěřitelná Indie. Když jsem tam byl předloni poprvé, udeřila mě nejprve do očí špína, odpadky, vedro a velká bída. Pak jsem se ale podíval tamním lidem do očí a cítil jsem, že nemají moře našich problémů – stresů, starostí a nekonečných obav z budoucnosti. Bylo to mnoho náhodných setkání, okamžiků, které se nedají naplánovat, a přece jsou plné srdečné člověčiny, kterou Indové žijí. Jistěže ne všichni, ale mám na mysli převažující pocit, to, co z lidí vyzařuje. Najednou to není jen o opatrnosti, rozumu a hlavě, ale mnohem víc o srdcích. Je to vidět i na tom, že jih Indie, po kterém jsme vloni na podzim měsíc cestovali, je sice převážně křesťanský, ale zároveň tam žije spousta hinduistů, buddhistů, muslimů a všichni spolu žijí v klidu a pohodě. Projevuje se to i v dopravě. Neexistují tam žádná „naše“ pravidla, silnice jsou plné chodců, psů, cyklistů, motorek, rikš, aut, autobusů a mezitím sem tam leží kráva. A přitom ty proudy neustále jedou. Jediným pravidlem je vlastně obrovská tolerance, jinak by to vůbec nemohlo fungovat. Ale opravdu nejvíc působivé pro mě bylo, jak se lidé k sobě chovají tváří v tvář. Člověk v nějakém městečku vystoupí z auta a v podstatě se ocitne ve slamu, kde jsou hromady odpadků a špíny, že až instinktivně očekává, že ho tam přinejmenším okradou, ale někoho osloví nebo někdo osloví jeho a zpravidla vidí úsměv a zářivé oči. Ti lidé jsou bezprostřední a přátelští. Pro mě je to vlastně zázrak, přestože kdykoliv tam jedu, mám zaživačí potíže a špatně v tom vedru spím. Indové jsou jiní než my, nebojí si vzájemně projevit lásku. A i když často téměř nic nevlastní, mají v sobě velkou vnitřní důstojnost a sebedůvěru. To je spolu s překrásnou přírodou a spoustou zářivých barev pro mě ona incredible India. Proto se z ní vždy vracím sice pohublý, nevyspalý, ale zároveň plný krásné lidské energie.

Držte se!

vlastní cestou 1¹⁶

obsah

leden – únor – březen

editor
Boris Dočekal
redakce
Stanislav Bernard
Zdeněk Mikulášek
Markéta Navrátilová
design
Štěpán Malovec
jazyková poradkyně
Věra Bláhová
tisk
Indigoprint, s. r. o.
vydavatel
Rodinný pivovar Bernard, a. s.

Magazín Vlastní cestou vychází čtvrtletně. Chcete-li jej dostávat do poštovní schránky, navštivte www.bernard.cz (hlavní menu > Magazín Vlastní cestou). Vaše připomínky a náměty můžete zasílat na pivovar@bernard.cz

Magazín Vlastní cestou je zaregistrován na Ministerstvu kultury ČR pod evidenčním číslem MK ČR E 14164.

foto na obálce > Q: Kim (archiv Galerie SPZ)

04 – **Úspěch je třeba sdílet se světem**
rozhovor s podnikatelem Jamesem A. Cusumanem

10 – **Pondělí ráno**
povídka Petry Soukupové

14 – **Z pivovaru**
novinky a informace

16 – **Galerie SPZ**
lahůdka ze světa umění

21 – **Jak jsem dostudoval fejeton**

22 – **Apulie**
fotoreportáž

28 – **Umírat v rodinném kruhu**
rozhovor s Marií Ryškovou

32 – **Dawson City – Medvěd**
komiks

34 – **New York – centrální Manhattan**
reportáž

38 – **Rozhledna na hradě Orlický**
Vysočina a okolí

www.bernard.cz

Úspěch je třeba sdílet se světem

řiká podnikatel a autor několika knížek
James A. Cusumano

Lidé by se měli věnovat tomu, čím mohou přispět světu a dělat ho lepším, protože je to činí šťastnými.

▼ Jak se vám žije v Česku?

Moc se mi tady líbí, užívám si to, protože ačkoliv jsem Američan, mé kořeny jsou na Sicílii, takže jsem vlastně i Evropan. Život v Praze mně vyhovuje, mám pocit, že se hodím do evropské mentality, a poznávám kromě Česka i další evropské země.

Přestěhovat se do Prahy byl určitě důležitý mezník ve vašem životě, můžete zmínit ty další?

Měl jsem pět profesionálních kariér. Jako mladý kluk jsem byl umělec, zpěvák. S kapelou Royale Teens jsem nahrál desku, které se prodalo víc než milion kusů. Takže jsem cestoval a vystupoval s tehdejšími hvězdami rokenrolu.

Například?

Byl to třeba Elvis Presley, Chuck Berry, Fats Domino, Bill Haley...

Jaký byl legendární Elvis Presley?

Velmi vřelý, srdečný, laskavý a často dával svým přátelům ohromné dary. Pokud mu někdo udělal určitou laskavost, koupil mu třeba nové auto. Když Elvis vešel do místnosti, člověk cítil takovou energii, takové charisma, jaké předtím nikdy nezažil. Obtížně Elvisovi způsobil fakt, že nemohl normálně na veřejnost, že musel žít v jakémsi odlouče-

ní, což postupně na něj i na jeho život mělo negativní vliv.

Proč jste nepokračoval v hudební kariéře? Kolem úspěšných muzikantů se pohybují krásné ženy, je to pestrý život...

Máte pravdu, ale musím říct, že je to i docela náročné. Měl jsem rád dvě věci – jedna byla ta zábava, showbiznys a druhá věda a technologie. Když jsem dokončil studia, uvědomil jsem si, že to je právě věda, která je pro mě důležitější než být na pódiu a bavit lidi. Po dokončení studií jsem pracoval sedm let ve výzkumném oddělení ropné společnosti Exxon. To byla má druhá kariéra.

Proč jste odtud odešel?

Cítil jsem, že mám v sobě něco, co bych chtěl dávat dál. A ve velké korporaci byl jen malý prostor, abych to mohl udělat v té míře a rychlosti, jak jsem si představoval. Přestěhoval jsem se do Silicon Valley v Kalifornii, kde jsem jako podnikatel rozjížděl několik společností. A neúspěšnější byla společnost Catalytica, kterou jsem založil společně se svým bývalým kolegou z Exxonu. Vyráběla nejrůznější farmaceutické přípravky. Časem tak vzrostla, že měla dva tisíce zaměstnanců a hodnotu přes pět set milionů dolarů. Pak jsme firmu prodali.

Jaká byla vaše další kariéra?

Moje první žena Jane byla scenáristka a napsala scénář pro naši dceru Polly, která je herečka v Los Angeles. Jane si přála ten film natočit jako režisérka. Pokusil jsem se její scénář prodat společnosti Paramount Pictures. Jim se líbil, ale nechtěli, aby film režírovala moje žena. Tak jsem musel založit filmovou společnost. Dva týdny před odjezdem na natáčení do malého městečka v Texasu Jane zjistila, že má rakovinu prsu. Rozhodla se film natočit, i když věděla, že umírá. Stihla to, ale za měsíc po jeho dokončení zemřela.

Podařilo se vám dostat film distribuce?

Tehdejší šéfce distribuce v Paramount Pictures se film velmi líbil, ale řekla, že pro ně není vhodný. Poslala mě do největší kabelové distribuční sítě Life Time Television a film se stal jedním z nejslavnějších, které kdy vysílali. Jmenoval se Na čem nejvíce záleží. Nakonec se distribuoval do více než padesáti zemí, včetně České republiky.

Neměl jste chuť pokračovat v kariéře filmového producenta?

Ne, udělal jsem to jenom pro svoji ženu. Cítil jsem, že filmový byznys není pro mě. To, čemu věřím, je, že musíte v sobě, ve své duši, ve své podstatě najít to, co vás těší a co bude mít pozitivní přínos pro svět. A produkování filmů jsem sám pro sebe takhle nevnímal. Přemýšlel jsem, co bych mohl udělat se svou životní zkušeností, abych pomohl ostatním lidem najít smysl svého života, jak jim to předat.

A co pátá kariéra?

Jednou jsem takhle seděl ve svém domě v Kalifornii a přemýšlel, co a jak bych měl udělat, když mě přijel navštívit můj kamarád, který má za ženu Slovenku. Zrovna u nich byla na návštěvě její přítelkyně z Prahy a přijela s nimi. Tou dobou jsem vůbec necítil ani nejmenší zájem se znovu oženit, protože jsem měl dvě dospělé dcery a tři vnoučata. Ale neměl jsem na vybranou – když ta přítelkyně vystoupila z auta, zamiloval jsem se úplně na první pohled. A ona, jak mi později řekla, zažila to samé.

To zní jak z pohádky nebo z hollywoodského filmu.

To ano, ale je to skutečnost. Asi o pět dní později jsem nasedl do letadla a odletěl do Prahy, kde jsem předtím nikdy nebyl.

Moje budoucí žena Inéz už vlastnila zámek Mcely, ale byl úplně zničený. Měla chuť ho zrekonstruovat, udělat něco mimořádného, ale neměla úplně jasnou představu o jeho využití. Prostě jsem se zamiloval do Inéz, postupně také do Prahy a začínal jsem se zamilovávat i do vznikajícího projektu rekonstrukce zámku.

To bylo od vaší paní hodně odvážné, že koupila zámek a nevěděla přesně, co s ním bude dělat.

To je pravda. Co je ale důležité říct, že Inéz dlouho působila u realitní firmy, která dělala rekonstrukce historických domů a paláců v Praze. Měla potřebné zkušenosti i vědomosti, jak se taková rekonstrukce organizuje a dělá. To je začátek příběhu se Chateau Mcely, strávili jsme tři roky jeho renovací a úpravami do podoby, jakou má dnes.

Co to stálo?

Určitě to bylo přes sto milionů korun. Rekonstrukci jsme platili z našich peněz a na projekt nám přispěla i Evropská unie. Na začátku jsme uvažovali, že by to mohlo být centrum, kde by se pořádaly různé akce. Představovali jsme si, že bychom na zámku bydleli a měli malý tým tak pěti lidí, a kdybychom dělali třeba svatbu, najali bychom personál speciálně jen na ni. Ale co se stalo. Časopis Dolce Vita napsal příběh o Chateau Mcely se spoustou fotografií. Začalo nám volat hodně lidí a říkali – chceme přijet do vašeho hotelu. A my jsme odpovídali, že nejsme hotel. Ale zájem lidí byl tak velký, že jsme se rozhodli změnit naši strategii a stali jsme se hotelem s restaurací a lázněmi, ve kterých používáme přírodní kosmetiku, o jejíž výrobu se stará moje žena.

Jaká je filozofie projektu Chateau Mcely?

Od samého počátku projektu byl stejný záměr – nabídnout lidem něco víc než jen normální hotel, něco speciálního a obohatit životy všech, kteří přicházejí do kontaktu se zámekem. Svou prací se snažíme ovlivnit nejen hosty, ale i zaměstnance, dodavatele a okolní komunitu. A taky svět v tom nejširším slova smyslu. To je jeden z důvodů, proč spolupracujeme s Larisou Francírkovou, která se věnuje koučinku. Pomáhá lidem, kteří na zámku pracují, aby žili co možná nejlepší soukromý život a zároveň aby byli nejlepší profesionálové ve vztahu k hostům. Naše přání je, aby hosté, když odcházejí, cítili, že prožili něco mimořádného, že je to oprav-

J. A. C., listopad 2015

du obohatilo, že si v sobě odnášejí nějakou hodnotu. S našimi dodavateli se snažíme o co nejdélnější a vzájemně přínosné vztahy, nechceme jenom za každou cenu nejnižší cenu. A co se týče komunity, tak investujeme náš čas a naše peníze do života v okolí. Zejména přímo ve vesnici Mcely. Není to jednoduché, ale snažíme se o to, protože si myslíme, že když se nám to povede, můžeme si říct, že jsme udělali i něco pro svět.

Zmínil jste pět profesionálních kariér, nezapomněl jste na to, že píšete i knihy?

Mám tři oblasti, vášně, které jsou pro mě důležité. Ta první je moje rodina. Snažím se být užitečný své ženě, svým dětem i vnoučátkům. Například mi nedělá problém, když

moje žena vaří, umýt nádobí. A někdy dokonce vařím i umývám nádobí. Má druhá vášně je, jak se můžu dotknout co největšího množství lidských duší. Mám několik cest, jak to dělám. Jedna je skrze zámek Mcely, tím, že sem jezdím, mluvím tady s lidmi, druhá skrze knihy, články, které píšu, a když si je lidi přečtou, může je to inspirovat. A třetí cesta je, že dělám přednášky na školách a pro různé společnosti o tom, jak dosáhnout smyslu života a jeho naplnění. A moje třetí vášně je Chateau Mcely a podpora toho, aby projekt byl úspěšný.

O čem jsou vaše knihy?

Má první kniha se jmenuje Kosmické vědomí. Je o duchu, který nás všechny propojuje a který bychom měli cítit uvnitř sebe. A jak

JAMES A. CUSUMANO
*1942

—
Studoval na státní Rutgers University v New Jersey chemii a v oboru fyzikální chemie získal titul Ph.D. Několik let se věnoval hudbě, hrál a zpíval rokenrol, pak sedm let pracoval ve známé ropné společnosti Exxon, než se rozhodl začít podnikat. Nyní se se svou druhou ženou Inéz věnují devítileté dceři a Chateau Mcely – zámeckému hotelu vyznačujícím se vkusným a nevtíravým luxusem, kvalitní neotřelou kuchyní, příjemným personálem a téměř rodinnou atmosférou. Svě názory vtělil do tří knížek.

nám spojení s ním může pomoci žít úspěšný život. Ta druhá se jmenuje Rovnováha – Spojení práce a života. Snažím se v ní lidem pomoci najít smysl života. A když ho najdou, pak jim pomoci najít cestu, jak si udržet rovnováhu, aby byli úspěšní nejen v profesionálním, ale i v soukromém životě. A to není jednoduché, je důležité mít plán, jinak je to jako s lodí kličkující ve vlnách. A moje poslední kniha Život je krásný – Dvanáct univerzálních pravidel spojuje témata těch dvou předchozích na duchovnějším úrovní a vede k pochopení života a vesmíru. Podle mě jsme všichni stvořeni k tomu, abychom žili krásný život, ale problém je, že některým věcem z historie jsme dovolili, aby nám v tom překážely.

Můžete být konkrétnější?

Dám vám jeden příklad. Já věřím tomu, že jako malé děti jsme věděly, co jsou naše silné stránky a co chceme dělat. Dítě je třeba výborné v matematice nebo v nějakých vědách a chce se stát vědcem, až vyroste. Anebo má umělecký talent. A učitelé nebo rodiče mu řeknou, ať už přímo, nebo nepřímo – to je fajn, ale jak si budeš vydělávat na živobytí? Takže hodně lidí potom v životě dělá to, co nemají úplně rádi. A to není cesta ke štěstí.

Čili si myslíte, že člověk by měl jít za tím dětským snem?

Ano. Jsem přesvědčený, že když člověk následuje svůj sen, tak si to uspořádá tak, aby mohl mít spokojený život. Možná že nebude vydělávat spoustu peněz, ale bude

šťastný. Podle mého názoru dnes už nefunguje, jak se dosud definoval úspěch. Ta definice přišla s průmyslovou revolucí a musí se změnit. Myslím, že jsou tři pilíře úspěchu, ta dosavadní definice má jenom dva – kolik peněz vyděláte, abyste mohl žít, a jaká je vaše pozice, jaký máte vliv nebo moc. Ten třetí pilíř, který tam právě chyběl, je služba. Jak sloužíme, jak jsme užiteční. Právě to zohledňuje nová definice úspěchu. Neznám moc lidí, kteří šli jenom za penězi a mocí a měli tak naplněný svůj život.

Co čeští podnikatelé a manažeři, máte pocit, že jim nejde jen o peníze a moc, ale i o tu službu?

Setkávám se s těmi, kteří to mají podle nové definice úspěchu, jde zejména o mladé lidi, ale pořád je hodně těch, kteří za úspěch považují jenom peníze a moc. Takový Bill Gates založil svoji firmu doma a věřil, že software, který vytváří, bude přelomový pro lidstvo. Ale určitě nepřemýšlel tak, co by udělal, aby se stal nejmocnějším a nejbohatším mužem na světě. Peníze a vliv k němu přišly, protože naplňoval svoje poslání. A teď ty peníze věnuje na dobré projekty.

Myslíte, že k úspěšnému podnikateli, manažerovi patří podpora charitativních projektů?

Podlé mé definice úspěchu a mé víry jednoznačně. Úspěšný člověk by svůj úspěch měl sdílet se světem. Propast, která vzniká mezi extrémně bohatými lidmi a těmi nejchudšími, pořád roste. Kdyby chudým

lidem ti bohatí víc pomáhali, tak by vůči nim nevznikaly negativní emoce.

Nepovedou jednou ty rozevírající se nůžky mezi bohatými a chudými k sociálním bouřím?

Tohle nebezpečí skutečně hrozí, pokud lidé budou tak chudí, že už nedokážou uživit svoje rodiny, pak nebudou mít co ztratit a mohou udělat věci, které by nás v životě ani nenapadly. Ale chtěl bych teď popsat cestu, kterou jsem se naučil.

První krok, který by každý měl udělat, je nahlédnout do sebe, zjistit, co je ta jeho podstata, vašeň, kterou je obdařený. Co umí, v čem je dobrý. Jako druhý krok je zapotřebí najít něco, co aspoň trochu pomůže zlepšit svět. Například když si někdo přečte váš článek, abyste mu přinesl nějakou důležitou informaci, něčím ho obohatil. Když tohle děláte, tak objevíte svoji vašeň a vznikne mentální i fyzická energie. A najednou jste schopný řešit problémy, které byste nevyřešil, kdybyste nebyl v kontaktu se svou vášní. Když to děláte, dostaví se uspokojení ve formě emocionální, psychologické i materiální. A je to i cesta ke štěstí. Lidé by se měli věnovat tomu, čím mohou přispět světu a dělat ho lepším, protože je to činí šťastnými.

Máte ještě nějaký životní sen?

Můj sen je dožít se toho, kdy moje nejmladší dcera bude mít promoci. A taky bych chtěl dál svými přednáškami a svým psaním inspirovat lidi, protože svět, ve kterém žijeme, je plný výzev. —

profil®
NÁBYTEK

Svoboda pro váš interiér

MU:V MI: sofa

www.profil-nabytek.cz

Variabilní sedací souprava pro kancelářské i bytové interiéry umožňuje různé modifikace. Základem je lavice tvořená kovovou či dřevěnou konstrukcí a perforovanou deskou, na kterou lze libovolně vrstvit sedací a opěradlové díly a zadní paravány. Konferenční stůl lze vyjmout, nahradit ho opěradlovým dílem a připravit si pohodlné ležení. Paravány lze zvýšit a vytvořit tak akustické boxy pro open space kanceláře. Jednoduchost bez zbytečných příkras, funkčnost a dokonalost v detailu potěší nejednoho minimalistu.

Sídlo společnosti: Hradská 280, Humpolec / Obchodní kancelář a showroom: Vinohradská 130, Praha / email: info@profil-nabytek.cz

PETRA SOUKUPOVÁ

Pondělí ráno

V ložnici začne zvonit budík.

Richard se neprobouzí snadno, jen z dálky vnímá, že Alice budík vypnula, ostatně ho má na svém nočním stolku. Proč ale vůbec vstává na budík? A kde jsou děti, které je každé ráno probouzejí tím, že jim skočí do postele?

„Richard, je čtvrt na sedm,“ řekne Alice, jemně a potichu, dokonce ho pohladí po rameni, které nemá pod peřinou. Buď pohladí, nebo se ho možná jenom dotkne. I to je neběžnost. Nad tím, proč to Alice udělala, ale přemýšlet nebude. Asi je jí zas něco líto, na chvíli. Než zase začne být nepříjemná. Ale to je jedno.

Poslouchá, jak jí pod nohama vržou parkety, až v tu chvíli mu to dojde, proč ten budík a kde jsou děti, je přece pondělí pátého ledna a oni vstávají do práce, vánoční svátky skončily, zase začíná normální režim. Richard otevře oči doširoka a náhle je úplně vzhůru, musí vstávat do práce, hned si na posteli sedne, zívne – tak jdeme na to. A Richard se těší, svět se zase vrací do normálního běhu, pět dní v práci, dva s rodinou.

Ale proč čtvrt na sedm? Vždycky přece vstávají v půl sedmé...

Spustí nohy na zem, studená podlaha, v ložnici mají zimu, člověk má spát při osmnácti stupních, zjeví se mu chlupy na těle, rychle pryč, zavře za sebou dveře, v hale už je teplo. Jde na záchod, cestou vidí Alici v županu, jak připravuje snídani, zase mlsí s jogurtem a ovocem, uvědomí si podrážděně, k něčemu dobrému ty svátky byly, každé ráno k snídani spoustu věcí na výběr, ale Richard sám ví, že kdyby takhle jedl, tak by za chvíli nedopnul kalhoty. Stejně ho to popudí, dřív přece bylo normální jíst chleba se

sýrem a šunkou nebo s marmeládou, třeba, ale teď najednou je to špatně, musí jíst tyhle hnusné křupky, které, jak každý ví, stejně nejsou o nic moc zdravější, a hlavně obilniny obecně, jak Richard slyšel nedávno v rádiu, by člověk jíst vůbec nemusel a nic by se nestalo. Tak jaképak zdraví a proč si nedat ten chleba.

A to vůbec nemluví o těch odporých čokolíčkách a skořicových polštářcích, co jedí děti, cukr, to ostatně taky slyšel v rádiu, co tyhle běžné cukrové výrobky dělají s dětmi. Ale to ani nemusel slyšet, Karlík je divoký a Lola bude tlustá.

„Já myslel, že vstáváme v půl,“ řekne Richard.

„Ve čtvrt to budeme líp stíhat.“

„Aha.“

Moc to nechápe, ale neřeší to, Alice ví, proč to dělá, raději zaleze do koupelny, jako vždycky ho naštvě, že se tady nemůže zamknout, že nemají dvě koupelny, z nichž jedna by byla jenom jeho, žádné barevné kartáčky, kachničky a lodě všude, naplivaná dětská růžová pasta v umyvadle.

Svléká si pyžamo, když stojí jen v kalhotách, ukážou se děti, Karlík vypadá, že ještě spí, mechanicky si opláchne obličej, ani to ho neprobudí, Lola je ale vzhůru úplně, obličej si neumyje, jen tak si namočí ruku a otře oči. Teď by jí měl říct, aby to udělala pořádně, ale neřekne nic, ani Lola neřekne nic, dělá na sebe obličej v zrcadle, přitom mluví, chtěla by si vzít do školy tu stříbrnou sukni, co dostala, ale mamka jí to zakázala, protože si ji ušpinila včera u dědy na zahradě, což je nespravedlnost, protože to jí Karlík strčil na zem a ona za nic nemohla. Lola mele a Richard ji už neposlouchá,

sundá si i zbytek pyžama a vleze si do sprchy, zapne rádio, které tady má, alespoň něco příjemného, a pustí vodu.

„Tati,“ odsune Lola dveře sprchového koutu a nakoukne za Richardem do sprchy, „myslíš, že kdyby se ta sukně teď umyla, že by uschnula, než půjdu do školy?“

„Nevím, kotě, zeptej se maminky.“

„Ne, to nejde, to by se muselo udělat tajně.“

Na Richarda jde studený vzduch, Karlík, když odcházel, tak za sebou nezavřel dveře.

„Lolo, tajně se nic dělat nebude, a až půjdeš, zavři dveře. A vůbec, jdi snídat, já se musím osprchovat.“

Lola poslechne, zmlkne a odejde, ale dveře jen tak přivře, nezaklapne, táhne pořád. Richard přidá teplotu vody. Umyje se a pak se před zrcadlem oholí. Přitom poslouchá ranní zprávy, na nic nemyslí.

Do koupelny nakoukne Karlík.

„Tati?“

„Copak?“

„Mamka nás nemůže vzít do školy, musíš ty, takže mamka říká, že máš spěchat. A že už máš připravenou snídani.“

A odejde.

To by tedy Richarda zajímalo, co má Alice tak důležitého, že nemůže vzít děti do školy. Ona přece, na rozdíl od něj, nemá v devět poradu a taky se jí v práci přes Vánoce nenashromáždilo strašně moc věcí, samozřejmě, že on si musel vzít dovolenou přes celé svátky, ale všichni to tak neudělali a teď tam na něj čekají resty, jestli by kvůli něčemu měl spěchat, tak kvůli tomuhle. Takže je vlastně dobře, když vyjede dřív, před osmou děti ke škole, on v práci už v půl deváté, to je dobré. Ale kdyby to věděl, tak by si přivstal. A nemusel by teď být ve stresu. Copak může odflinknout holení? Těžko.

Uvědomí si, že si přece přivstal. Tak vida, jak to má Alice pod kontrolou. Podívá se v klidu na hodinky, vodotěsné, i v bazénu s nimi může plavat. Je ale skoro sedm. Kam se ten čas ztrácí?

Dobře tedy, vypíná rádio, obléká si trenky a tílko, jde do kuchyně, cestou mine klec s králíkem, který tam něco chroupe – to byl nápad, Karlík, proč to nedokázal odmítnout, proč nakonec vždycky všem ustoupí? To bylo řečí, jak si Lola nejvíc na světě přeje králíka, celý prosinec chodila a na otázku, co chce od Ježíška, jenom králíčka, desítky obrázků králíků s nápisy milý Ježíšku, to chci nejvíc, budu nejhodnější na světě, a pak večer Alice, tak co kdybysme jí ho koupili? Vždyť s králíkem není moc práce a ona se naučí starat, bude to její zodpovědnost

a Richard jenom povytáhl obočí, ale pak to nechal být, stejně mu podestýlku bude měnit Alice, je to teda víc její věc.

Lolina radost, když ho pod stromem uviděla, nejkrásnější moment toho dne, bude se jmenovat pan Pacička!, a následující den se od něj nechce odloučit a pak mu poprvé sama vyčistí klec a Alice se na Richarda vítězně podívá a Richard krčí rameny, tak dobře.

Teď po těch čtrnácti dnech si králíka sotva všimne, podestýlku mu měnila Alice, a aby ho Lola nakrmila, se jí musí stokrát dokola připomínat a večer, když se včera Richard snažil pracovat, trochu si něco předpřipravil na dnešek a alespoň si roztřídit, co je urgentní a co méně, a šel si nalít sklenku vína, šlápl na králíčí bobek, protože Lola králíka předtím měla venku z klece.

Děti sedí u snídání, Lola poslušně snídá, jak jde o jídlo, je vzorná, a taky už je macatá. Karlík hraje hru na té své digihře, kterou mu koupili k Vánocům, Nintendo, taková pitomost, ale byl to Karlíkův hlavní dárek, největší přání.

„Kájo, u snídání se nehraje.“

Neřekne nic, ani ho nevnímá.

„Karlíku...“

„Hmmm?“

„Ty neslyšíš, co tatínek říká? Odlož to,“ podpoří Richarda Alice, která stojí u linky a snídá tam, připravuje přitom dětem svačiny do školy.

Ještě chvíli to trvá, než Karlík hru odloží.

„Už je sedm,“ řekne Alice, sotva Richard začne jíst.

„Jojo.“

„Znáš ty pondělky. Nahoře to bude ucpaný, budete tam popojíždět.“

To Richard ví.

„Co máš vlastně ty?“ zeptá se Richard, protože je to prostě divné, ona navíc začíná v tom svém domku dětí a mládeže v devět, ne-li v deset, takže proč?

„Musím k doktorovi,“ řekne Alice.

„Je ti špatně?“

Vrtí hlavou. „Ne, jsem objednaná.“

„Aha... a k jakému?“

„Normálně.“

„Na nějaký odběry?“

Alice vzdychne. Proč, to Richard nechápe, vždyť se zajímá o její zdraví.

„Ne, jdu na gynekologii, běžná prohlídka, stačí.“

Richard už mlčí, tak

snad zase tolik neřekl.

„Co je to gynekologie?“ ptá se Lola.

Richard mlčí, tak tohle

je snad na Alici, ne?

„To je doktor, kterej kontroluje

prs,“ odpovídá jí Karlík.

z pivovaru

Další vynikající sportovec dostal Bernardovu cenu Fair play, Vavřínek Hradílek, který na kajaku jezdí od roku 1997, na nás zapůsobil svým férovým přístupem ke sportu.

Rodinný pivovar Bernard získal významné ocenění Odpovědná firma roku 2015 Kraje Vysočina a současně obsadil skvělé druhé místo v soutěži Firma roku 2015 Kraje Vysočina.

V roce 2015 z celkového počtu 43 ocenění získal Bernard 25 medailí z degustačních soutěží, 6krát byl oceněn magazín Vlastní cestou a 12krát byla ohodnocena značka Bernard nebo její zaměstnanci.

V každoroční soutěži Czech top 100 o nejlepší firemní periodikum pro zákazníky roku 2015 obhájil vítězství náš magazín Vlastní cestou a v soutěži zvítězil již popáté v řadě.

Bernard uspěl v soutěži CEREVISIA SPECIALIS – Pivní speciál roku 2015 ve Znojmě. Přivezl si odtud dvě druhá místa za piva Bernard Bohemian Ale a Bernard s čistou hlavou Švestka.

Bernard Bohemian Ale obdržel další uznání, tentokrát za sudovou verzi nového svrchně kvašeného piva. Ocenění pivovaru udělil časopis Pivo, Bier a Ale v Praze při vyhlášení letošních cen.

V prestižní soutěži o nejlepší české pivo, kterou pořádá Sdružení přátel piva, se značka Bernard může pochlubit dvěma oceněními. Ve Mžanech, kde probíhalo slavnostní vyhlášení, získalo v prestižní kategorii světlých ležáků první místo pivo Bernard Sváteční ležák s přísadou jemných kvasnic a kategorii polotmavých piv vyhrál Bernard Jantarový ležák s jemnými kvasnicemi.

Černický, Meduna, Ševčík, Demeter, Labuda, Severová, Babanová, Smetana, Krňanský, Predka ..., to je jen velmi krátký výčet pozoruhodných umělců mladé a střední generace (kdo je nezná, musí věřit), kteří doposud vystavovali v galerii SPZ. Tedy v galerii, spíš v prostoru. No, v prostoru ... Tak na rovinu – v garáži. Ale jak se říká, není všechno zlato, co se třpytí, jedna vlaštovka nedělá jaro a ospalý kustod nedělá dobrou galerii. Před pěti lety spolu Lukáš Machalický (absolvent pražské UMPRUM) a Robert Šalanda (absolvent AVU) zabetonovali ve staré garáži kanálek, vycítili podlahu od mogulu, sundali ze stěn plakáty Hanzelky a Zikmunda a pár jejich obnažených fanynek, vymalovali, promazali vrata a slavnostně otevřeli 20 m² zaměřených na prezentaci současného umění. Od té doby se zde vystřídalo více než čtyřicet autorů a jejich hostů a z bývalé garáže dědy Machalického se stalo vyhledávané místo, pro které je důležitý experiment a umělecká konfrontace. Pane jo. Tak až někdy půjdete Pštrossovou ulicí v Praze a na jednom z domů spatříte dlouhý prapor bez nápisů, jen s obrázkem (nelze přesněji popsat, každé tři měsíce se mění), jste na místě. A žádný strach, k prohlídce často stačí jen trochu zpomalit krok.

Klubovna 01

O: Kim / Host: William Seward Burroughs

Galerie SPZ

▲ Patricie Fexová, Pioneer / Host: Linda Salzman Sagan

▼ Jiří Černický, Den, kdy snh padal na hofici pole / Host: Jan Brož

▼ Ondřej Ševčík, Masterplan / Host: Štěpán Šmid

▲ Jitka Mikulicová, Mezi čtyřma očima / Host: Ondřej Brody

▼ Klubovna 04

▼ Adéla Babanová, Odkud spadla letuška? / Host: Džian Baban

▼ František Demeter, Nic než plocha / Host: Magdalena Kwiatkowska

▼ Aleksandra Vajdová, Hynek Alt

SPRÁVNÝ BELGIČAN MÁ ČESKÝ PŘÍZVUK

BERNARD BOHEMIAN ALE – NEJLEPŠÍ EYL BELGICKÉHO TYPU NA SVĚTĚ

ilustrace Luděk Bárta
text Bedřich Solanský

fejeton

Jak jsem dostudoval

Shodou náhod jsem se po téměř padesáti letech ocitl v budově gymnázia, alma mater se ovšem za nás jmenovala střední všeobecně vzdělávací škola a dá se říct, že nás pro život přiměřeně vzdělala. Až na ty cizí jazyky. Náš francouzštinář roky přesluhoval a byl tak mírný, že to člověka nutilo otevřít učebnici akorát, když byl vyvolán. Naučil nás tři písničky, pár frází a něco málo slovíček, která jsme brzy zapomněli. Při zavřených hranicích chyběla motivace. Když jsem o mnoho let později jel do Francie, koupil jsem si učebnici pro samouky a při prvním nahlédnutí jsem měl téměř pocit, že jsem se s tím jazykem dosud neseťkal. Konverzace s Francouzi pak byla obtížná, stručně řečeno připadal jsem si v zemi galského kohouta jako blbec. A oni si nepochybně říkali – co je to za člověka, ani se nedomluví nejdůležitějším světovým jazykem, za který svou mateřštinu pokládají.

Když jsem šel kolem učebny chemie, vzpomněl jsem si, jak jsem neplánovaným pokusem způsobil výbuch, který naštěstí nikoho nezranil, a já musel (pokolikáté už) do ředitelny. A že jablko nepadá daleko od stromu, výbuch (jen s použitím jiných sloučenin) způsobil v učebně chemie po letech i můj syn. Zase jsem musel do ředitelny, jen zacházení bylo o něco málo vlídnější.

Zdi chodby byly holé. Nevisely tam hodiny, na kterých jsme občas posouvali ručičky, takže pedagogové ztráceli přehled, jestli je přestávka, nebo výuka. A vyšetřování nikam nevedlo.

Nenašel jsem ani velkou nástěnku, která našemu profesorovi zeměpisu sloužila k pořádání pololetních soutěží. Každý týden se na ní objevilo pět záladných otázek a odpovědi se měly házet do malé schránky. Přihlásil jsem tehdy do soutěže jistou všeobecně neoblíbenou spolužačku a odpovídal za ni. Přirozeně špatně, i když sem tam byla odpověď správná, aby pedagog nepojal žádné podezření. Pár týdnů před koncem školního roku se na nástěnce objevily výsledky. Neoblíbená a navíc i nepěkná spolužačka skončila k pobavení všech

suverénně poslední. Nutno ale dodat, že všichni se nebavili – zejména ne zeměpisář. Nedalo mu to moc práce, aby bystrým úsudkem i porovnáním písma nezjistil drzého pachatele. Povolal mě do kabinetu a tam mně vyřal takové dvě facky, že jsem málem upadl.

„To abys mi, ty grázle, příště nekazil soutěž,“ dodal a já byl rád, že to neskončilo hůř. A jak jsem se později na maturitním večírku od zeměpisce dozvěděl, klidně to hůř skončit mohlo. Do ředitelny se totiž dostavil rozlíčený otec spolužačky, významný soudruh a jeden z nejmocnějších mužů ve městě,

a žádal exemplární potrestání viníka, a to rovnou vyloučení. Ředitel povolal do své pracovny pana profesora a naléhal, aby vše důkladně vyšetřil.

„Už jsem tak učinil, ale viníka jsem neodhalil,“ statečně prý prohlásil pan profesor. Zklamany soudruh nakonec nad kauzou mávl rukou a já bohudík dostudoval. I díky ruštinářce, která u maturity velkoryse přehlížela mé výroky typu – Šolochov byl óčeň vynámnyj pisátel, který písal o vojně. Písal se rok 1968, kdy se ruština nebrala příliš vážně. Takže cizí jazyky – opravdu nic moc.

A

1

L

4

U

3

P

2

I

5

E

6

1	2	3
4	5	6
- 1 Bari
  - 2 Giovinazzo
  - 3 Giovinazzo
  - 4 St. Vito
  - 5 Coastline
  - 6 Trulli

- 1 Bari
- 2 Torre a Mare
- 3 Giovinazzo
- 4 Bari
- 5 Bari

1	2	3
4	5	

O tom, že region tvořící pověstný podpatek dlouhé italské kozačky je jedno z nejkrásnějších míst nejen v Evropě, není pochyb. Nejsou to ale dlouhé písčité pláže, do kterých se opírá tyrkysově modré adriatické a Jónské moře, a není to ani prastará římská architektura a výborné jídlo, které dělá toto místo výjimečným.

Nevím, zda je poslední adventní týden ideálním časem pro návštěvu tohoto regionu, ale pravdou je, že vám nabídne starou dobrou Itálii v její nepřirozenější a možná i té nejpokornější a ve své podstatě i chudé podobě. Představuji si, že taková, jakou spatříte Apulii v tomto období, bývala i před několika staletími. Je klidná, neuspěchaná a hlavně nepřěšlechtěná. Trochu extravagantní výlet na konci roku se tak potká s absolutní jednoduchostí, prostotou života a neokázalou laskavostí místních lidí.

Bílá středověká města a městečka, která velmi často připomínají podobná osídlení v Turecku, Řecku a severní Africe, nezaprou, že byla v minulosti ovlivněna invází právě těchto národů. Domy jsou v nich k sobě nalepeny jako dílky z puzzle skládačky, vytvářejí spletité a mnohdy i velmi úzké uličky, ve kterých se snadno ztratíte. Lidé v nich chodí s tím samým klidem po chodnicích, tak i po silnicích a nikdo nemá pocit, že by byl jakkoliv ohrožený. Občas se ozve pro Itálii tak typické troubení, ale většinou se tak jen zdraví známí. Na balkonech lidé suší prádlo a po fasádách šplhají panáčci v červených úborech, bílou bambulí na čepici a batohem na zádech...

Restauratéři vás pozvou na café a nalijí skleničku vína s kusem sýra i přes to, že podnik otvírají až o několik hodin později. Rybáři se rádi pochlubí úlovkem dne a lámanou angličtinou vysvětlují, které restauraci rybu prodají a jak poté bude vypadat na talíři. A pokud máte s sebou malé zvědavé dítě, vyloví ze dna kádě mořskou hvězdičku a popřejí mu hezké svátky.

Umírat v rodinném kruhu

Marie Ryšková | ředitelka Stromu života

Ne každému se poštěstí umřít rychle a bezbolestně, někdy to trvá týdny, měsíce a nemoc bolí. Takový člověk se mnohem líp cítí, když je mezi svými blízkými, než v anonymní elděnce. Rodinám, které se starají o nevléčitelně nemocné, v tom – bohužel zatím jen někde – pomáhají mobilní hospice.

▼
Od povolání ekonomky, kterému jste se léta věnovala, k mobilnímu hospici je dost daleko, jak vás napadlo založit charitativní Strom života?

Vyrůstala jsem na Valašsku a tam bylo vždycky zvykem pečovat o nemocné rodinné příslušníky. A když mi umřel otec a pak maminka, byl to pro mě impuls založit mobilní hospic, protože některou péči jenom samotná rodina nezvládne. Musí jí pomoci lékař, sestra nebo sociální pracovnice. Tehdy jsem hledala někoho, kdo by mi poradil, někoho alespoň na telefonu. Ale nikdo takový nebyl. A tak jsem si řekla, že nedopustím, aby to takhle bylo dál. Rozhodla jsem se pro službu, která bude pomáhat lidem pečujícím o své nevléčitelně nemocné příbuzné a nebude tu primárně jen pro samotného pacienta, ale také pro jeho rodinu, aby péči o blízkého člověka líp zvládala.

Co je vlastně mobilní nebo domácí hospic?

Hospicová péče není vázána na nějaké konkrétní místo. Může být kdekoliv, kde jí lidé v důležitém čase na konci života potřebují – tedy má být poskytována především doma, kde pacientovi nejlépe rozumějí, kde má rodinu a své blízké a kde mu je možno nejlépe vyjít vstříc. Péče domácího hospice nabízí cestu, kdy se nemocný člověk může spolehnout na to, že nebude trpět velkými bolestmi, nebude opuštěný a lidé kolem něj se budou snažit vyjít vstříc jeho přáním. Doma kolem něj jsou jeho příbuzní, přátelé, kteří mají oporu v zaměstnancích hospice.

Co nabízíte svým klientům?

Většina z nás by ráda konec života strávila doma.

Rádi bychom až do konce žili pokud možno tak jako dříve, mezi věcmi, které nás životem provázely, a hlavně měli nablízku ty, kteří nám rozumějí. Naším cílem je umožnit těžce nemocným pacientům, aby strávili závěr života v rodinném kruhu, zachovali si svoji důstojnost a měli přístup k co nejvyšší možné pomoci. Zároveň chceme podpořit jejich blízké v každodenní péči a vyrovnání se se situací, kdy jejich blízký odchází.

Můžete být konkrétnější?

Domácí hospic Strom života poskytuje své služby pacientům v Moravskoslezském, Zlínském a Olomouckém kraji v pokročilých stádiích nevléčitelných nemocí. Nemocnému a jeho pečujícím blízkým je tým hospice k dispozici 24 hodin denně a sedm dní v týdnu. V péči hospice bývá každý den okolo dvaceti pacientů, ročně poskytneme služby zhruba sto padesáti lidem a navíc jejich blízkým a pak i pozůstalým. Náš domácí hospic je tým nadšených lidí. Tvoří ho lékaři, zdravotní sestry, fyzioterapeuti, psychoterapeut a odlehčovací asistenti. V případě, že si to pacient přeje, zajišťujeme i duchovní podporu. Člověk, který náhle stojí tvář v tvář skutečnosti, že je nevléčitelně nemocný a jeho smrt se blíží, bojuje nezřídkem s bezradějí. Zkušení a empatictí odborníci mu můžou s trpělivostí a něhou pomoci se s touto situací vyrovnávat postupně takovým způsobem a tak rychle, jak si on sám přeje. Hospic spolupracuje se členy rodiny, aby tento proces probíhal pokojně podle jejich sil a přání. Hospicová péče je péčí komplexní a je zaměřena na celou rodinu. Poskytujeme zdravotnické, sociální i psychologické služby rodině

v době pacientova nemoci a ani po jeho smrti péče nekončí. Různě dlouhý čas se věnujeme doprovázení pozůstalých v jejich smutku a pomáháme jim hledat nové jistoty a naděje.

Dneska se většinou umírá v nemocnicích a v léčebnách pro dlouhodobě nemocné, to určitě není ideální.

Když se člověk narodí, umějí se o něj postarat jeho nejbližší. Podobně by tomu mělo být i na konci života. Umírající člověk potřebuje ty, kteří ho mají rádi. Lidem, kteří se v této důležité době o něj starají, pomáhá tato zkušenost vyrovnat se nejen s jeho smrtí, ale i se svojí vlastní smrtelností. Konec života nás čeká všechny bez rozdílu a má obrovský smysl snažit se přispět k tomu, aby se současná smutná situace, kdy 75 % z nás umírá osaměle v různých institucích, změnila k lepšímu. Svazuje nás strach ze smrti, ze života jsme ji vytěsnil. Čas na konci života i v našem uspěchaném světě je časem důležitým. Není to smutné, je to úplně normální, někdy dokonce hezké, tiché... Děti, které vidí své rodiče trpělivě a něžně pečovat o babičku nebo dědečka, budou schopné v budoucnu podobně posloužit rodičům nebo jiným blízkým lidem. Ale chtěla bych upozornit na jednu věc. My nejsme služba primárně pro seniory. Lidé si většinou myslí, že hospicová péče je poskytovaná právě jim. Ale umírají i mladí lidé a bohužel i děti. Nedávno nám zemřel pacient, který měl dvacet dva let.

To musí být pro vaše pracovníky psychicky, emočně náročné, jiné přece jen je, když

M. R., prosinec 2015

umírá devadesátiletá babička, a jiné, když jde o mladého člověka...

Pracovat v hospici opravdu není pro každého, byť i má potřebnou odbornost. Proto si lidé pečlivě vybíráme. S každým, kdo k nám přichází, dlouho mluvíme a snažíme se zjistit, jestli se pro práci s lidmi na konci života hodí. Ale musím říct, že z tohoto pohledu máme úžasný tým. Když někdo přijde smutný, utrápený, řešíme to mezi sebou, navzájem si pomáháme. Máme také svého terapeuta, který nám dokáže pomoci. Důležité je vědomí, že děláme něco, co lidé potřebují. Já vždycky říkám, že je to radostná práce na smutném poli. Pokud se o někoho staráme delší dobu, vznikají vazby s rodinou a naši pracovníci se tak na čas stávají jejími členy. S našimi pozůstalými se i dále setkáváme, kdykoliv mohou za námi přijít. Máme pro ně poradnu a pořádáme pravidelná setkání. Ze začátku jsem se trochu bála, že budou plná smutku a slz, ale opak je pravdou. Je to milé vzpomínání na blízké s lidmi, kteří je znali a byli přítomni u posledních společných chvil. S pozůstalými pořádáme různé společné aktivity, kde u punče a cukroví malujeme na kameny, vyrábíme adventní věnce...

Nevyděsí se nemocný, když slyší o hospicové péči, o které pravděpodobně ví, že se poskytuje umírajícím a že už asi není žádná naděje na vyléčení?

Kdybychom mohli slovo hospic nahradit nějakým jiným, udělali bychom to. Prostě je to péče o umírající a jejich rodiny. To se nedá nějak maskovat. Když se blíží život ke konci, nabízíme se dvě možnosti – upadnout do beznaděje, protože život už ztratil smysl, nebo prožít zbývající čas co nejplněji. A při správné péči jak o tělo, tak o duši se

s tím v rodinném prostředí člověk snadněji vyrovná a snadněji se s tím vyrovnají i jeho blízcí už kvůli vědomí, že ho nenechali v těžké životní situaci samotného, že pro něj udělali vše, co bylo v jejich silách. Tak aby se na společně prožitý čas dalo ohlédnout s vědomím, že tato doba měla smysl a že bylo uděláno všechno, co uděláno být mohlo.

Mobilní péči zdravotní pojišťovny neproplácují, ale vy jste od počátku potřebovala peníze, odkud přišly?

Peníze jsem na začátku neřešila. Nadchla jsem pár lidí ve svém okolí a spolu s nimi jsem nějakou hotovost do začátku posbírala. Mám štěstí na lidi a od počátku jsem kolem sebe měla takové, kteří stejně jako já chtěli zlepšit situaci umírajících a jejich rodin. V zahraničí se hospicová péče rozvíjela v uplynulých desetiletích velice rychle, a tak bylo kde se učit. Strom života je nestátní zdravotnické zařízení, které zatím ještě nemá smlouvu se zdravotními pojišťovnami, neboť domácí specializovaná paliativní péče dosud není v ČR hrazena z veřejného zdravotního pojištění. Platby a provoz hospice hradíme pouze z grantů a darů.

Pacienti za vaše služby neplatí?

Ne, veškerou péči hradíme z vlastních zdrojů.

A nebyl by na místě alespoň nějaký paušální příspěvek?

Některé mobilní hospice takový příspěvek vybírají, my jsme se rozhodli, že touto cestou nepůjdeme, i když o tom občas diskutujeme. Ale příspěvek by se těžko stanovoval, protože průběh nemoci a délka života jsou u každého pacienta jiné. Někdo nás potřebuje obden, jiný čtyřikrát denně. Jak nastavit

MARIE RYŠKOVÁ

*1974

Učitelka a ekonomka, která, jak sama říká, celý svůj dosavadní život pomáhala lidem. Posledním impulzem k založení Stromu života pro ni byl osamocení odchodu její maminky v nemocničním prostředí. Strom života je mobilní hospic, který zatím působí v několika moravských krajích. Byl založený na konci roku 2014 a první pacienty přijal do péče na začátku roku 2015. Jeho zaměstnanci pečují o nevléčitelně nemocné děti a dospělé v jejich domácím prostředí.

www.zivotastrom.cz
www.facebook.com/zivotastrom
Číslo účtu – 3925391369/0800, var. symbol 333

částku, aby to bylo spravedlivé? Ale stává se, že někdo z rodiny nám pak dá jednorázový dar, nebo nám dokonce začne pravidelně přispívat. Někteří lidé nám pak pomáhají v naší činnosti.

Vraťme se ještě k penězům. Existuje naděje, že i péči mobilních hospiců budou v dohledné době zdravotní pojišťovny hradit?

V současné době probíhá pilotní projekt a já pevně věřím, že po jeho vyhodnocení změní zdravotní pojišťovny svůj názor. Když se rozhodnete, že půjdete umřít do kamenného hospice, je tahle péče proplácena. Pokud se rozhodnete zemřít doma a využít péče mobilního hospice, která je jednoznačně levnější, služba proplácena není. To nemá logiku. Proto se snažíme s pojišťovnami jednat a hledat spolupráci. Jsou pro to všechny už uvedené důvody a já jsem přesvědčená, že nejen náš hospic, ale také celá Česká republika půjde cestou lidskosti. Kdo to zažil ve vlastní rodině, kdo se o nevléčitelně nemocného člověka staral, ví, jak užitečné mobilní hospice jsou. Nemocnice ani nejsou primárně určeny k péči o umírající, ale k léčbě.

Co byste ještě ráda řekla?

Věřím, že umírání, které se týká doslova každého z nás, bude častějším tématem k hovoru a hlavně k zamyšlení. I přes všechny každodenní starosti a překážky zůstávám optimistkou a věřím, že i naše společnost jednou dospěje do stádia, kdy zemřít důstojně a bezbolestně doma bude právo každého, a ne jen výsadou pár šťastlivců, kteří ve svém okolí mají mobilní hospic. Zatím tomu tak bohužel není a my jsme zcela závislí na darech našich podporovatelů. Může se jim stát každý.

Tradice ▪ Profesionalita ▪ Kvalita

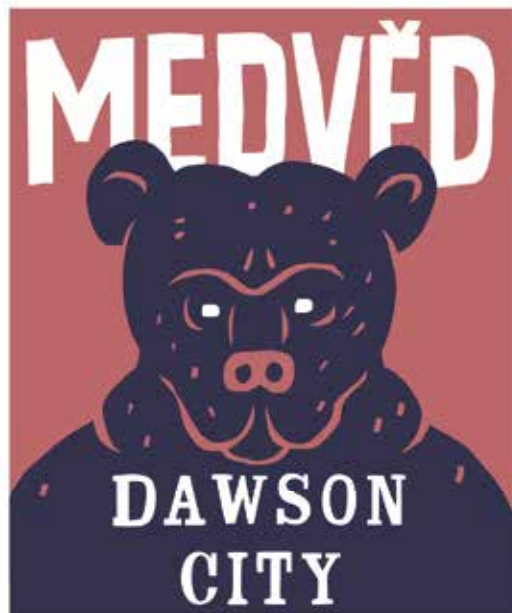
PACOVSKÉ STROJÍRNY a ZVU STROJÍRNY jsou tradičními výrobci pivovarů s vedoucím postavením na tuzemském trhu a s významným přesahem na zahraniční trhy. Společnosti jsou součástí významné strojírensko-technologické skupiny SAFICHEM GROUP.

 PACOVSKÉ
STROJÍRNY

ZVU STROJÍRNY

BLACK ŘÍKÁ, ŽE SKOLIT MEDVĚDA JE VÍC NEŽ DOSTAT DO POSTELE DVĚ ŽENSKÉ NAJEDNOU. TO NEVÍM.

CO ALE VÍM, JE, ŽE KDYŽ CHCETE ŽENSKOU UDRŽET VE VAŠÍ POSTELI, MUSÍTE JI PŘINĚST MEDVĚDA.

TO UŽ JE TAKOVÁ LOVECKÁ TRADICE. ALESPŇ TO PLATÍ TADY U NÁS NA SEVERU. PAK VÁS BUDE MÍT VAŠE ŽENSKÁ RÁDA A NEBUDE MYSLET NA JINÉ CHLAPY. NEBO TO ALESPŇ NEBUDE ŘÍKAT NAHLAS.

Medvěda se hlavně nesmíš bát. To je jak se ženskou.

A TAK JSME S BLACKEM STOPOVALI MEDVĚDA ZABIJÁKA. TOHO OBRA OD SKÁLY SMRTI, CO LONI SEŽRAL NA POSEZENÍ PŮL VÝPRAVY NĚMECKÝCH POLÁRNÍKŮ. ZATÍM SI NA NĚJ NIKDO NETROUFNUL. TO VŠECHNO PROTO, ABYCHOM UDĚLALI RADOST NAŠÍ EMĚ.

Musíš se mu dívat do očí a neuhnout. Jak uhneš, seš mrtvej.

Něco tam je. Hejbe se to? Nehejbe.

NALÍČILI JSME NA MEDVĚDA PAST V JÁMĚ ZAKRYTÉ VĚTVEMI. A DOLŮ DALI KILO BŮČKU, BIBLI A LÁHEV RAKIJE. STARÝ LOVECKÝ TRIK Z ČERNÉ HORY, ODKUD POCHÁZÍ BLACK.

Není to křivej Fred? To byl křivej Fred.

ALE CHYTL SE DO NÍ NĚKDO JINÝ. CHUDÁK FRED, TAKY CHTĚL MEDVĚDA DOSTAT, ABY POTĚŠIL SVOJI STAROU.

HLEDALI JSME ZABIJÁKA U ŘEKY, PO LEŠÍCH I LEDOVÝCH PLÁNÍCH. ALE OBR SI S NÁMI HRÁL NA SCHOVÁVANOU. ROZHODLI JSME SE HO NAKONEC PŘEKVAPIT DOMA.

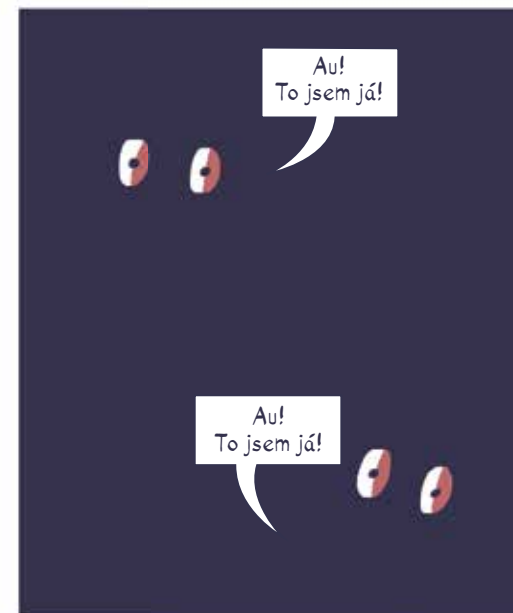
Do očí! Dívej se mu do očí!

Blacku, já nic nevidím. Vidíš něco? Vidím. Táhle! Tak pojď, ty parchante, já se tě nebojím!

A PAK JSEM HO V TĚ TMĚ UVIDĚL. A BLACK TAKY. NAJEDNOU SE NÁM PROSTĚ ZJEVIL. MEDVĚD ZABIJÁK.

Au! To jsem já!

Au! To jsem já!

PŘEŽILI JSME TO JEN TAK TAK. BLACKOVA KULKA MI LÍZLA UCHO, TA MOJE SE MU OTŘELA O FRŇÁK. CESTOU ZPÁTKY JSME PŘEMÝŠLELI, JAK EMU UKECAT, ABY NA NÁS BYLA I BEZ MEDVĚDA HODNÁ. ACH JO. MOŽNÁ JSME TO S NÍ PRÁVĚ PROHRÁLI.

Panenko Marjá Černohorská! Nedívej se na něj!

Sežral Emu!

Vraťte se, vy pitomci! To jsem já, Ema!

NO, TAK TO CHODÍ.

New York – centrální Manhattan

Centrální Manhattan má tři hlavní lákadla – mrakodrapy, jako je ten nejslavnější Empire State Building s působivou vstupní halou, postavený začátkem třicátých let minulého století, který byl svého času nejvyšší budovou na světě, a dále rozlehlý Central park a hned několik předních světových muzeí.

Podobně jako z One World Trade Centra je nádherný výhled i z Empire State Buildingu, přesněji řečeno z jeho 101. patra, a pokud jste první vyhlídku navštívili ve dne, je dobré pro změnu vypravit se nahoru v noci, kdy se celý Manhattan rozzáří barevnými světly. Ta podívaná doslova bere dech, takže určitě stojí za to, absolvovat nezbytné bezpečnostní prohlídky a samozřejmě i pořádnou frontu. Oproti vyhlídce z WTC má ESB jednu výhodu, vyhlídková plošina není prosklená, chrání ji jemné mřížoví, kterým se dá prostrčit fotoaparát, takže se odtud dají dělat krásné fotky.

Slavných mrakodrapů a dalších pozoruhodných budov je v centrálním Manhattanu víc. Člověk může zvolit dvě cesty, jak je najít – chodit s mapou a úmorně hledat správnou cestu, anebo si říct, že nemusí vidět úplně všechno a nechat to na náhodě. Pokud se prochází dostatečně dlouho, s největší pravděpodobností narazí na třeba Chrysler Building, který je dokonalou ukázkou stylu art deco, dále na mrakodrap postavený výstředním miliardářem Donaldem Trumpem nebo třeba na slavný luxusní hotel Waldorf Astoria, známý z mnoha amerických románů, na Park Avenue, který je dalším nádherným příkladem stylu art deco. Ti odvážnější se nenechají odradit přítomností hned několika uniformovaných portýrů a se samozřejmě bohatého milionáře proniknou i do působivě vyzdobené hotelové haly.

Nelze zapomenout alespoň na krátkou procházku po nejslavnější newyorské ulici, kterou je bezesporu 5. Avenue. A také po části Broadwaye, kde se nacházejí nejznámější newyorská divadla. A kdo chce v New Yorku nakupovat, neměl by si nechat ujít největší obchodní dům na světě Macy's, který zabírá hned několik bloků.

Za zastávku určitě stojí i komplex Rockefellerova centra s působivou výzdobou, kde Newyorčané velkou show slaví Vánoce a Velikonoce. A důkaz jisté ulítlivosti zdejších obyvatel jsou záhony, které kromě květin zdobí i ostrůvky z čerstvých limetek, pomerančů a citronů. Rockefeller centrum je považováno za srdce New Yorku. I tady je vyhlídková plošina, která poskytuje fascinující podívanou.

Na náhodě by ale člověk neměl nechat prohlídku největšího amerického kostela svatého Patrika, do něhož se vejde hned několik tisíc věřících. Novogotický interiér a vitráže ve velkých oknech ohromí snad každého. Zajímavý je i kostel svatého Bartoloměje vyzdobený v barevně bohatém byzantském stylu.

Zapomenout nelze ani na Times Square, kde večer svítí desítky zářivých reklam a je to jedna velká světelná show. Prostor

náměstí zaplní tisíce lidí. Narazit se tu dá i na maskoty v mickeymouseovských a jiných filmových kostýmech, které jen dokládají, že s vkusem jsou někteří Američané trochu na štíru. Times Square je místo, kde Newyorčané s oblibou slaví Silvestra a příchod nového roku. I tady je budova, ze které je působivá vyhlídka – Westin Hotel.

Když pomínu Central Park, snad jediným místem, kde si v Midtownu člověk může odpočinout, je Bryant Park. V šedesátých letech minulého století to bylo místo, kde se scházeli narkomané a drogoví dealéři, dnes je ale naprosto bezpečné. I tady se hraje džez, a když má člověk štěstí, na velkém pódiu předvádějí nejspíš amatérští herci třeba Shakespearovu komedii Dva šlechtici z Verony. Poblíž jsou stánky, kde se člověk docela dobře a levně občerství.

Vynechat v této části New Yorku nelze rozlehlý Central Park, který měří několik kilometrů na délku a zhruba kilometr má i na šířku. Celkem zabírá 340 hektarů. Je to ideální místo pro piknik, jídlo si ale musíte přinést s sebou, občerstvení se tady moc nenabízí. Samotný park má několik zajímavých atrakcí. Například romantický zámeček Belvedere Castle, bohatě zdobenou Bethesda terasu s mohutnou fontánou a Strawberry Fields (podle známého hitu legendární skupiny Beatles), místo, které nechala upravit vdova po Johnu Lennonovi Yoko Ono. Slavného muzikanta zastřelil před blízkou budovou zvanou Dakota psychicky narušený jedinec. V parku je také zoologická zahrada a Delacortovy hodiny, v jejichž okénku se každou půlhodinu objevují nejrůznější zvířata. Půvabné jsou také tři francouzské zahrady. V Central Parku se dá strávit i celý pohodový den, což je v hektickém a přeplněném New Yorku velmi vzácné zboží. Ideální čas pro návštěvu je víkend, kdy do parku nesmějí auta.

Za Central Parkem v severní části Manhattanu se nachází černošský Harlem. V průvodcích sice upozorňují, že některé tamní stanice metra nejsou zrovna bezpečné, ale bohužel už neříkají které. To někoho od návštěvy Harlemu, který má svůj nezaměnitelný kolorit, odradí, jiného ne. Zvláště pokud chce navštívit některý z tamních hudebních klubů, kde se hraje především džez ve všech svých stylech a podobách.

Na okraji Central Parku se nachází i Metropolitní muzeum umění, založené už v roce 1870. Obrovská budova s neuvěřitelně bohatými sbírkami od doby pravěku až do současnosti. Je tu k vidění umění starého Egypta, řecké i římské, bohatě zastoupený je i evropský středověk. Snad největší dojem na mě udělaly obrovské plastiky mužů z Oceánie, dar sběratele Michaela Rockefellera. A samozřejmě díla francouzských malířů v čele s Manetem, Monetem, Cézannem, Renoirem, Degasem, Modiglianem... Samozřejmě nechybí Picasso ve všech svých obdobích. Největším exponátem je pak zrekonstruovaná secesní jídelna přenesená sem z jednoho pařížského domu nedaleko Eiffelovky.

Poblíž se nachází Guggenheimovo muzeum, kde nejzajímavějším exponátem je samotná budova připomínající šnečí ulitu, kterou navrhl slavný americký architekt Frank Lloyd Wright. I zde jsou k vidění díla významných umělců posledních tří století, ale expozice trpí častými výpůjčkami na výstavy jednotlivých malířů po celém světě.

Neuvěřitelně bohaté jsou sbírky Muzea moderního umění. Jen Picassů tu (včetně slavných Avignonských slečen) vystavují tolik, že by to vydalo na samostatnou reprezentativní výstavu. Je tu k vidění i možná patnáct metrů dlouhý poslední triptych Clauda Moneta, na kterém zachytil lekníny ve své zahradě v Giverny nedaleko Paříže. Bohatě je zastoupený i kubismus (Picasso, Braque, Juan Gris...) i dadaismus a surrealismus (Salvador Dalí, Chirico, René Margitte...) i abstrakce (Mondrian, Pollock). Snad nejpůsobivějším dílem je pak Sen, zachycující zidealizovaný obraz džungle, od naivisty Celníka Rousseaua. Méně známé, ale o to zajímavější je Cooper-Hewitt National Design Museum, které se pyšní jednou z nejbohatších sbírek designu. Pozoruhodný je i samotný dům, který nechal postavit Andrew Carnegie (po něm je pojmenovaná slavná hala z roku 1891, ve které vystupují špičkoví interpreti vážné i moderní hudby a je sídlem Newyorské filharmonie). Expozice muzea je zvláštním způsobem řazená – například v jedné vitrině je plakát Boba Dylana a pod ním dezertní talířek carské rodiny. V muzeu je k vidění řada kuriozit – například ptačí klece ve tvaru budov, které v devatenáctém století nakoupily hlavní

donátorky muzea sestry Hewitovy v italských Benátkách. V expozici upoutá i několik obálek časopisu Výtvarné snahy od Českoameričana Ladislava Sutnara, který měl nedávno velkou výstavu v rodné Plzni. V muzeu návštěvník dostane elektronické pero, pomocí něhož může v jednom malém sálku sám navrhnout třeba vzor tapety.

Designem se zabývá i Museum of Arts and Design v ulici Columbus Circle. A kdo není návštěvami muzeí dostatečně nasycený, z těch dalších si může vybrat International Center of Photography na Avenue of the Americas, kde jsou k vidění práce předních světových fotografů.

V téhle části New Yorku je někdy trochu složitější najít příhodnou restauraci, není to jak v East Village nebo Greenwich Village, kde přijatelných podniků jsou desítky, ba stovky. Doporučit lze tureckou restauraci s příznačným názvem Ali Baba na 34. Východní ulici anebo relativně levný podnik zaměřený na francouzskou kuchyni La Bonne Soupe na 48. Západní ulici. Anebo si někde u pojízdného stánku koupit sendvič a pořádně se najíst až v některé z výše uvedených čtvrtí.

Kdo se v New Yorku zdrží déle, může se vydat i do Bronxu, kde je velká botanická zahrada a ZOO, nebo do Brooklynu. I tady je botanická zahrada a Brooklynské muzeum, kde jsou nejrůznější exponáty snad ze všech období historie lidstva. A nic na tom nemění, že z původně uvažovaných šesti velkých budov postavili jen jedinou.

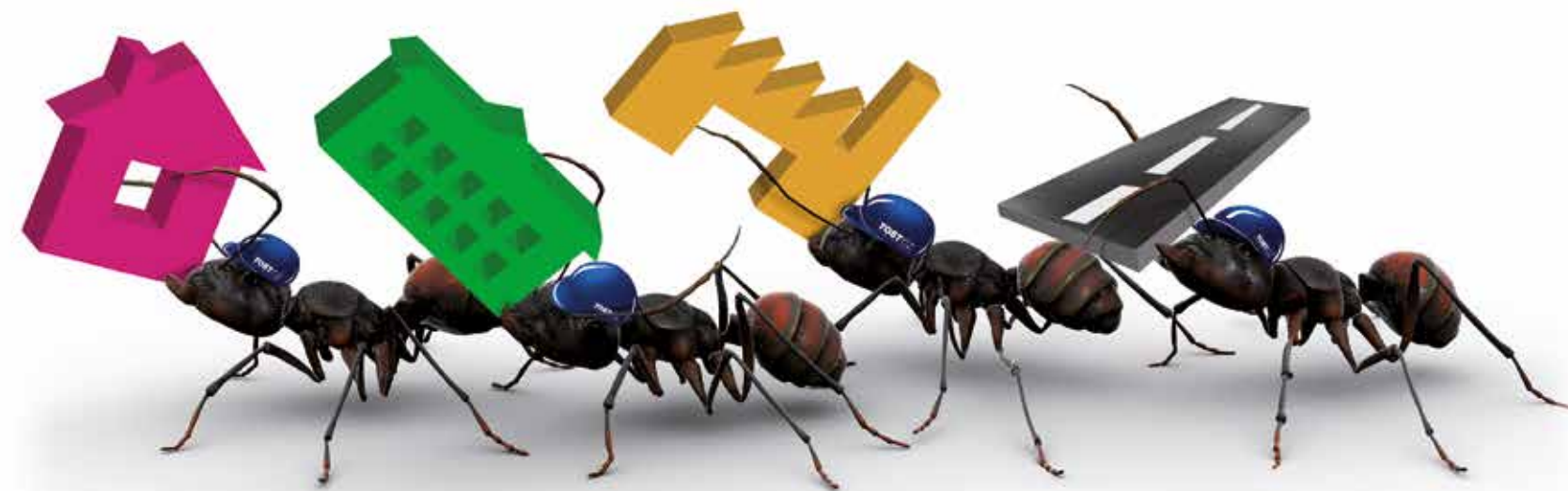
Rozhledna na hradě Orlík

Budovat rozhledny se v posledních letech stalo tak trochu módou. Užitečnou módou, jak dokazuje i rozhledna na hradě Orlík u Humpolce. Po delších diskusích ji za zhruba tři miliony korun postavili a otevřeli pro veřejnost v roce 2014. Projekt je dílem jihlavského architekta Martina Fraňka, který dokázal působivě propojit památkově chráněný objekt s moderní architekturou. Rozhledna se stala Stavbou roku 2014 Kraje Vysočina. Její ocelová konstrukce se skládá ze dvou částí – vřetenovitého schodiště, které zvenčí přiléhá ke zdivu částečně zřícené strážní věže, druhá část pak pokračuje jejím vnitřkem až na vyhlídkovou plošinu. Ta turistovi nabízí krásný výhled na krajinu kolem Humpolce a na vrchy Křemešník (také tady už před lety vybudovali rozhlednu) a Čeřínek i vzdálenější Blaník.

Historie samotného hradu Orlík sahá do poslední třetiny čtrnáctého století. V následujících dvou stoletích byl několikrát přestavován, ale po přestěhování sídla panství do zámku v blízkém Herálci začal pustnout a časem odtud začali odvázet i stavební kámen. Potřebných oprav se chátrající zřícenina dočkala v první polovině dvacátého století, ty pokračovaly v posledních třiceti letech a korunovala je právě stavba rozhledny.

TOST.CZ

- Stavby pro veřejnost
- Stavby pro firmy
- Bydlení

Ledeč nad Sázavou, tel.: 569 443 124

www.tost.cz

STAVBY PRO RADOST

01

		1	2	3		
4	5	6	7	8	9	10
11	12	13	14	15	16	17
18	19	20	21	22	23	24
25	26	27	28	29	30	31

02

		1	2	3	4	5	6	7
8	9	10	11	12	13	14		
15	16	17	18	19	20	21		
22	23	24	25	26	27	28		
29								

03

		1	2	3	4	5	6	
7	8	9	10	11	12	13		
14	15	16	17	18	19	20		
21	22	23	24	25	26	27		
28	29	30	31					

04

			1	2	3			
4	5	6	7	8	9	10		
11	12	13	14	15	16	17		
18	19	20	21	22	23	24		
25	26	27	28	29	30			

05

						1		
2	3	4	5	6	7	8		
9	10	11	12	13	14	15		
16	17	18	19	20	21	22		
23	24	25	26	27	28	29		
30	31							

06

			1	2	3	4	5	
6	7	8	9	10	11	12		
13	14	15	16	17	18	19		
20	21	22	23	24	25	26		
27	28	29	30					

07

						1	2	3
4	5	6	7	8	9	10		
11	12	13	14	15	16	17		
18	19	20	21	22	23	24		
25	26	27	28	29	30	31		

08

			1	2	3	4	5	6	7
8	9	10	11	12	13	14			
15	16	17	18	19	20	21			
22	23	24	25	26	27	28			
29	30	31							

09

			1	2	3	4			
5	6	7	8	9	10	11			
12	13	14	15	16	17	18			
19	20	21	22	23	24	25			
26	27	28	29	30					

10

				1	2				
3	4	5	6	7	8	9			
10	11	12	13	14	15	16			
17	18	19	20	21	22	23			
24	25	26	27	28	29	30			
31									

11

						1	2	3	4	5	6
7	8	9	10	11	12	13					
14	15	16	17	18	19	20					
21	22	23	24	25	26	27					
28	29	30									

12

				1	2	3	4				
5	6	7	8	9	10	11					
12	13	14	15	16	17	18					
19	20	21	22	23	24	25					
26	27	28	29	30	31						

2016

DALŠÍ ČÍSLO V DUBNU